

PROTOKOLL

Projekt	Eesti-Läti neljanda elektriühenduse riigi eriplaneering
Teema	Trassialternatiivide esmaste võrdlustulemuste tutvustamine
Kuupäev	10.12.2025, 17.30–19.00
Asukoht	MS Teams
Protokollija	Evelin Kuusik
Osalejad	Osavõtuaruandes (81 osalejat)

- Päevakava
- 1. Kus me täna oleme?**
  - 2. Trassialternatiivide võrdlus ja uuringud**
  - 3. Mis saab edasi?**
  - 4. Küsimused, arutelu**

Avaliku arutelu ettekandega saab tutvuda projekti kodulehel, <https://riigiplaneering.ee/riigi-eriplaneeringud/eesti-lati-neljas-elektriuhendus/eesti-lati-neljanda-elektriuhenduse>.

Arutelu

Küsimus: Kas sain õigesti aru, et praegu kaalute ainult kollast ja rohelist koridori, kus Saaremaalt tulev merekaabel jõuab mandrile? Halli koridori alternatiiv (Muriste juures) ei ole enam töös?

Marion Mets, Skepast&Puhkim OÜ (edaspidi SKPK1): Jah, hetkel on jäänud need kaks alternatiivi eelistusse ja nendele alternatiividele tehakse ka eskiisprojektid – elektriprojekterijad joonistavad esialgse liinide ja mastide paigutuse ja hakkame täpsemalt seal mõjusid hindama.

Küsimus: Kas olemasolev koridor ei ole kusagil TOP 1 alternatiiv, kas igal pool on eelistatud uus trassialternatiiv?

Anni Konsap, Skepast&Puhkim OÜ (edaspidi SKPK2): Tegelikult täna me ikkagi lähtume sellest, et mõlemad alternatiivid on 50:50 võimalikud. Kuigi täna ilmnevad võrdluskriteeriumide alusel teatavad eelistused, siis need koridorid on võrdse kaaluga ja täpsema mõju hindamise käigus püüamegi välja selgitada või valideerida, kas võimalik on jätkata olemasolevas koridoris või peame mingil tingimusel kindlasti minema uude koridori. Eleringi enda eelistus on, nii nagu ka meile antud lähteülesandes planeeringu koostamiseks, olemasoleva koridori kasutamine nii palju kui võimalik.

Küsimus: Ma osalesin Orissaares ühel koosolekul ja seal oli juttu, et trassikoridor on 120 m lai, aga praegu kuulsin, et 140 m. Kas see on mõeldud niimoodi, et 110 kV liin pannakse sinna samade postide otsa rippuma, kus 330 hakkab jooksuma või hakkavad 110 ja uus 330 kuidagi kõrvuti jooksuma?

Priit Heinla, Elering AS (edaspidi Elering): Olemasoleva trassikoridoris eelistus on sellepärast Eleringil ka, et siis saame panna kaks liini kokku ja laiendada praegust kitsendust. Kui praegune kitsendus on 25 + 25 m, siis uus saaks olema 40 + 40 m. Ehk siis seal ei saaks tekkida olukorda, kus mingisugust kaks liini jooksevad paralleelselt kõrvuti. All on 110 ja kõrgemal 330 – kõik üks elektriliin. Selline võimalus on ka, et kui kokkuleppele jõuame, siis ei pea trassikoridori laiemaks tegema – me ei pea rohkem raadama, vaid vaatame külje all olevaid puid. See on üks väga suur eelis, mis tegelikult olemasolevas trassikoridoris oleks.

Küsimus: Kas kindla peale ei tule siis 140 m? Kas vaadatakse ka näiteks raba kooslust, kus nagunii kõrgeid puid kunagi ei kasva, et seal sobib see olemasoleva 110 kV puhul näiteks 80 m?

Elering: 110 kV puhul on 50 m ja uus saaks olema 80 m. Lõplik kitsendus saab olema 80 m ja see on seadusest tulenev kaitsevööndi määrus, mis selle ette näeb. Miks me teeme alguses laiema koridori? Mõte on, et kuna geoloogiat veel tehtud ei ole ega veel ka täpsemaks projekteeritud, siis meile peab jääma mingisugune võimalus asukohapõhiselt ja kasvõi iga maaomanikuga kokku leppides leida liinile see kõige parem asukoht. Peab jääma mingisugune nihutusruum peale seda, kui planeering on kehtestatud.

Kui tõmmata üks peenike joon läbi saare, läbi ranniku, ükskõik kuskohast ja sinna tuleb mingisugune takistus ette ja probleemi lahendaks vaid see, et mõned meetrid saaksime liini liigutada, siis selle peenikese joone puhul meil tekiks oluliselt rohkem probleeme. Ja on tõesti nii, et Eleringi eelistus on olemasolev koridor. Keskkonnamõtjude hindamine kokkuvõttes näitab, mis kõige parem lahendus olema saaks.

Küsimus: Praegu kuulsin, et siia koelmud olid üheks põhjuseks, koos arheoloogiliste ja muinsuskaitse põhjustega, miks läbi Muhu trassi ei saanud. Saan aru, et selle protsessi jooksul on tehtud Väikeses väinas kalastiku seire ja uuringud ja tuvastatud siia koelmud, mille tõttu ei lubatud seal, kuhu kaks merekaablit hiljuti 2019. aastal pandi, ja nüüd eelmisel aastal, kolmandaga enam läbi sõita?

Elering: Täpsustan - seda on tehtud lõuna pool. Olemasolevad trassid lähevad kõik põhja poolt.

SKPKI: Jah, kalastiku eksperdid ütlesid, et nemad seal ei soovita minna.

Evelin Kuusik, Skepast&Puhkim OÜ: Kalastiku uuring tõesti tõi välja selle, et väinatammi lähistel on leitud valmis suguproduktidega merisiigu, aga koelmualasid täpselt teada ei ole, mistõttu tellisime täiendavad uuringud siis nende alade tuvastamiseks kogu planeeringu alternatiivide ulatuses.

SKPKI: Need uuringud valmivadki märtsiks 2026.

Küsimus: Kas Sõrve poolsaarele enam trassi ei planeerita?

SKPKI: Ei planeerita.

Küsimus: Baltic Connectori ristumisel võiks nn gaasiturbiin generaatorite 100+ MW ja akusalvestust 250 MWh nagu Herzl ette näha.

Elering: Kui küsimust täpsustada ei soovita, siis saan lisada, mida energia kasutamise mõttes liin üleüldse juurde annab. Liin annab Saaremaa võrgule võimaluse elektrienergiat rohkem tarbida ja toota. Tegelikult tugevdab see kogu Eesti võrku ja annab võimaluse ühenduda paremini Lätiga ning läbi selle tegelikult ükskõik millises Eesti punktis rohkem energiat toota või tarbida. Küsija poolt viidatud võimalus - kas rohkem toota või tarbida või salvestada - see võimalus laieneb olulisel määral rohkem lääne poole, kui seda varem on olnud. Loodan, et see vastas küsitule. Kuna Baltic Connectorile viitas ka antud küsimus, tahaksin lihtsalt lisada, et mingisugust toru antud planeeringuga ei planeerita - ei vesiniku- ega gaasitoru.

Küsimus: Kahjuks ei saa selle projekti mõttest jätkuvalt aru. Eesti on läbi ja lõhki kaitsealasi täis. Kes seda energiat Eestis tarbima hakkab?

Elering: Nagu eelmises vastuses viitasin, et on võimalik teha Lääne-Eesti ja saarte elektrivarustuse kindlus paremaks, täiendavalt seome ennast Lätiga. Miks me ennast Lätiga paremini seome? Üks nendest põhjustest on ka 2025. aasta veebruaris Venemaa elektrisüsteemist lahti ühendamine. Varasemalt olime ühendatud ühtse elektrisüsteemiga läbi viie liini. Täna hetkel oleme ühenduses

Lätiga läbi kolme liini. Selle jaoks, et oleks võimalus üleüldse Venemaa elektrisüsteemist lahti ühenduda rajati Harku-Lihula-Sindi kui minimaalne tehniliselt vajaminev ühendus. Samamoodi nagu ka ülejäänud elektrihenduste puhul, mida Elering on varem planeerinud ja tulevikus planeerib, on üks eesmärk, et elektrienergia tootmine saaks toimuda seal, kus on kõige odavam. Heaks näiteks on Estlink2, mis rajati 2014. aastal ja mille esialgne eesmärk oli viia head odavat Eesti põlevkivi energiat Soome. Kui liin avati, on peale seda tegelikult tulnud hoopis Soomest elektrienergia rohkem Eesti poole. Täna oleme targemad ja vaatame 10+ aastat ette aega, kuskohas liin võiks olla valmis. Näeme juba praegugi, et on ajahetki, mil näiteks Leedus toodetakse rohkem energiat, kui nad tarbivad. Näeme, et tulevikus on ühendust vaja kolme asja jaoks - lääne võrgu tugevdamiseks, paremaks tehniliseks ühenduseks oma sõpradega ja tuleviku odavama elektri toomiseks meile lähemale.

Küsimus: Ida-Saaremaal oli üks merekaabli planeeritud liitumiskoht vist Mägi-Kurdla ja Mägi-Kurdlast on kaks trassialternatiivi siis vastavalt kollase või rohelisega. Kas nüüd see on trassi rajaja vaatenurgast eelistus või arvestab see juba ka meelsusuuringut?

SKPK1: See arvestab mitte ainult meelsusuuringut ja trassi rajaja eelistust, vaid ka kõikide hinnatavate valdkondade ekspertide eelistust. Kõik need uuringud, mis läbi viidi, me palusime ekspertidel anda oma esialgne hinnang ja eelistus kõikidele alternatiividele. Seal oli sotsiaalmajanduslik pool ja suur hulk looduskeskkonna uuringuid (käsitiivalised, linnustik, taimestik, merepõhja elustik, kalastik jne). Eelistused kujunesidki kõiki neid erinevaid valdkondi kokku võttes.

Küsimus: Roheline alternatiiv alates Mägi-Kurdlast on lõik, kus pole olemasolevat trassikoridori. Hakkab tulema läbi Kesk-Saaremaa. Ja teine alternatiiv on kollane trassikoridor, mis saan aru, on valdavalt olemasoleva trassikoridori kasutusega?

SKPK1: Jah.

Küsimus: Kas koordinaadid/punktid, kus merekaabel mandrile jõuab, on juba kinnitatud?

SKPK2: Täna ei saa ennekõike lähtuvalt veel käimasolevatest siiauringutest 100% ühtegi koordinaatpunkti kinnitada. Kui meil märtsis 2026 on siia osas pilt selge, on võimalik täpselt ka öelda, kust rannikul on võimalik mandrile tulla. Need asukohad, mis kaardil on, on täna kõige parema teadmise juures võimalikud.

Küsimus: Korra küll oli juba sarnane küsimus, ent vastuses jäid siiski kõlama sõnad "hetkel" jm. Kas hallid trassialternatiivid (põhiliselt Kotlandi-Paiküla 2) on 100% välistatud edaspidi või on siiski võimalus, et need ükskord võivad uuesti kerkida valituks?

SKPK1: Hetkel on ikkagi need kaks eelistused. Põhimõtteliselt ei saa välistada, et kui eksperdid täpsemalt hakkavad neid alternatiive hindama, siis tuleb sealt midagi uut välja, mida tõesti enne ei teadnud ja mille kohta meil näiteks infot ei olnud ning tõesti ekspert näiteks ütlebki, et ta ikkagi avastas mingisuguse põhjuse, miks mingi asukoht on täiesti välistatud. Seda ei tohiks juhtuda, sest palusime ekspertidel ka selgelt kohe sellised välistused välja tuua. Aga täiesti 100% kindlalt ei saa öelda.

Küsimus: Ei saanud paraku veebruaris koosolekul osaleda, seega, võib-olla ma lihtsalt ei tea (ja teema võõras), aga tahaksin üldiselt teada, mida elektriliinide ja alajaamade ehitus täpsemalt toob kaasa inimesele, kelle krunt on haaratud?

Elering: Planeeringu kehtestamise järgselt sõlmime maaomanikuga lepingu peale seda, kui oleme täpsemaks projekteerinud liini või siis liini asukoha. Ja siis kompenseerime maaomanikule kitsenduse aluse maa väärtuse. Kui tegu on metsamaaga, siis kompenseerime veel puistu eest täiendavalt raieringi tulu.

Küsimus: Palun korrake metsamaa kompenseerimise osa. Kui kinnistu suurus on umbes 150m×1000m, siis suurem osa jääb trassikoridori ja metsamaa muutub täiesti kasutuks.

Elering: See on ka põhjus, millepärast me tõesti 100% metsamaa turuväärtusest ja ka puistu eest raieringi tulu tasume. Arusaadav on, et kitsendus võtab metsamaa kasutusest metsa välja ja selle tõttu kinnistu kompensatsioonid sellisena ette nähtud on.

Küsimus: Kust eksperthinnangute koondtabel leitav on?

SKPK1: See on lehel riigiplaneering.ee - Eesti-Läti 4. elektriühendus - Dokumentid. Seal saab vaadata kaardirakendust näiteks ja on ka trassialternatiivide võrdluse seletuskiri, kus on igas lõigus välja toodud hinnangute peamised järeldused ja kokkuvõte.

Küsimus: Kas saan õigesti aru, et Leisi lähistel ei läbi planeeritav 330 kV trass vana koridori, vaid möödub kaugemalt?

SKPK2: Tõepoolest nii on. Kui olemasolev trass läheb läbi Leisi küla, siis planeeringuga on kavandatud sellele õgvendus mõttega, et Leisi küla on tiheasustatud piirkond ja õhuliini kaitsevööndisse ei tohi elamuid jääda. Läbi Leisi küla minnes ja õhuliini koridori kummalegi poole 15 m laiendades, jääksid elamud õhuliini koridori ja seetõttu me oleme Leisi külast mööda minnes kavandanud leevenduse, mis läheb lõuna poolt läbi.

Küsimus: Mis juhtub, kui maaomanikuga lepingu sõlmimine ei õnnestu?

Elering: Tõesti on võimalik ka selline situatsioon, et maaomanikuga lepingusse ei jõuta. Sellisel juhul on võimalus, et Tehnilise Järelevalve Amet (edaspidi TTJA), kes planeeringu raames annaks ka ehituslube, teeb otsuse seada sundvaldus. Selle jaoks, peab olema aga näha, et Elering on tõesti üritanud maaomanikuga kokkuleppele jõuda. TTJA saab teha ka otsuse, et proovige veel. Sundvalduse seadmiseks on võimalus planeeringu kehtestamise järgselt . Kompensatsiooni makstakse maaomanikule sundvalduse seadmise järel.

Küsimus: Mis on järgmine etapp pärast tänast kohtumist?

SKPK2: Järgmine etapp - , meil on täna, nagu korduvalt näidatud, laual kaks trassialternatiivi ja eesmärk on jõuda ühe eelistatud alternatiivini. Täna meil algab mõlemasse trassikoridori eskiisprojekti koostamine, mille käigus pannakse põhimõtteline õhuliini või siis kaabli kulgemine koridoris paika selleks, et saaksime hinnata detailsemalt mõlemas koridoris kaasnevaid mõjusid, nii looduskaitselisi kui ka sotsiaalmajanduslikke. Seejärel, kui mõjud on hinnatud, saamegi kujundada eelistuse selles osas, milline võiks olla sobivaim koridor Eesti-Läti 4. elektriühenduse kavandamiseks. Ja selleni me võiksime jõuda järgmiseks suveks.

Monika Korolkov, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi MKM): Siis me teavitame, nii nagu ka algselt kõiki maaomanikke, keda kaasanud oleme, samamoodi ja toimuvad avalikud arutelud, kus tuleme lõplikku trassi tutvustama. Nii nagu praegu tutvustame ka kahte eelistust. Samamoodi Eesti. ee kaudu saadame teavituse.

Küsimus: Kas olen õigesti aru saanud, et merekaabel läheb üle maakaabliks kuni Paatsalu alajaamani?

Elering: Ei ole täpselt kirja pandud, kas see peab olema sama kaabel. Kaabel saab küll olema samal pingeastmel ning vastavalt kaitsevööndi määruale ka mingisuguse kaitsevööndiga – see on erinev meres ja maal. Kaabli otsades saab olema alajaam. Seega, merekaabli maismaakaabliks üleminekul ei ole mingisugust inimesele nähtavat muudatust. Kaabel saab olema maa all ja silma alt ära.

Küsimus: Kuidas sobitub kokku suure õhuliini ehitus ja eraomanikule riigi poolt näiteks merikotka pesa tõttu seatud piirangud? Eraomanik ei tohi oma maal käia, aga 200 m kauguselt võib suure ehitusega läbi minna? Olen 95% kindel, et merikotkas seal enam ei pesitse.

SKPK1: Meil on siia kaasatud linnustiku eksperdid Eesti Ornitoloogiaühingust, kes on juba praegu vaadanud trassialternatiive ja näidanud meile mitmeid kohti, kus oleme pidanud natukene ümber joonistama just linnustiku tõttu. Nüüd, kui koostatakse eskiisprojektid, hindavad samad linnustikueksperdid väga põhjalikult sama trassi läbi ja ütlevad, kuidas peame seda liini planeerima nii, et kõikide lindude, sealhulgas ka kotkaste elu võimalikult vähe häirida.

Eike Riis, Skepast&Puhkim OÜ: Meil on kogu esitluse jooksul juttu olnud, et läheme järjest täpsemaks oma hinnangutega ja ka trassikoridoris tegevustega. Ma usun, et kaasatud ornitoloogid on piisavalt pädevad, et anda objektiivne hinnang, millistel tingimustel ja milliseid meetmeid rakendades saab liini ehitada.

Küsimus: Sellist koondtabelit sealt lehelt ei leidnud, nagu teil esitluses oli. Lisaks, kõikides materjalides on roheline trassikoridor presenteeritud kui eelistatud, mitte võrdväärne kollaselt tähistatud trassikoridoriga. Kui need on võrdväärsed alternatiivid, siis palun esitage need dokumentides ka vastavalt.

SKPK2: Esitluses olevad koondtabelid lähevad koos esitlusega peale avalikku arutelu ülesse, siis on võimalik tabelitega seal tutvuda.

SKPK1: Võtame selle märkuse endaga kaasa ja võime dokumendid üle vaadata.

Küsimus: Kas saan õigesti aru, et kui minu metsast jookseb läbi ajalooline liin, siis mets võetakse lihtsalt maha ja mina ei saa mingit kompensatsiooni. Kui see nii on, siis miks?

Elering: Juhul, kui tegu on olemasoleva liini trassikoridoriga, kus on 110 kV liin ja me paigaldame uue 330 kV liini, siis maksame ka kompensatsiooni ikkagi kogu trassi ulatuses. Põhjus – tegu on uue liiniga. See tuleneb uue 330 kV liini rajamisest ja te saate kogu trassikoridori ulatuses kompensatsiooni. Samamoodi, kui on tegu metsamaaga ja metsa peab seal raadama, me kompenseerime raieringi tulu sellises ulatuses, nagu metsa raadatakse.

Küsimus: Kas olete vaadanud Eesti rahvastiku statistikat – kes seda energiat tarbima hakkab? 10 aasta jooksul näete tarbimise suurenemist? Mille põhjal?

Elering: Elering avaldab igal aastal ja avaldas eile varustuskindluse analüüsi, mille üks osa on 10 aasta ettevaade sellest, kuidas energiat Eestis tarbitaks. Näeme, et elektrienergia tarbimine on kasvutrendis. Selle 10 aasta jooksul, mis kuluks enne, kui see liin valmiks, kasvab elektrienergia tarbimine umbes 25%. Me tellime igal aastal analüüsi. Analüüsi läbiviijaks on erinevad konsultatsiooniettevõtted, kes võtavad ühendust erinevate Eesti tööstusettevõtetega – eelkõige on suuremad tarbijad. Vaatame ka

rahvastikutrende, et kas inimesed kasutavad elektrienergiat rohkem või vähem. Tõesti, inimeste käitumismustrid on muutumas. Näiteks, soojuspumpade kasutamine tõstab elektrienergia tarbimist. Varustuskindluse analüüs on Eleringi kodulehel, vajaduse korral loomulikult saame täpse dokumendini juhatada.

Küsimus: Kellele kuuluvad trassikoridoris maha võetud puud?

Elering: Need puud jäävad omanikule. Saab ka kokku leppida teistmoodi, aga üldiselt inimesed soovivad puud endale saada.

Küsimus: Kuhu on planeeritud alajaamad?

SKPK1: Saaremaa läänerrannikule, idarannikule ja mandri läänerrannikule, Lihulasse ja Paidesse.

SKPK2: Paide - tegelikult olemasolev alajaam; Lihula - uus alajaam, mis jääb natukene olemasolevast alajaamast lõuna poole; mandri alajaam - kus kaabel peab üle minema õhuliiniks; Saaremaa alajaam - samamoodi õhuliin läheb üle kaabliks; Kotlandi alajaam Lääne-Saaremaal.

Küsimus: Kui arutlusel on roheline ja kollane trass, siis miks Muristesse on planeeritud alajaam?

SKPK2: Muriste ei ole täna enam võrdluses alajaama asukoht. Mandri rannikul on meil täna võrdlusesse jäänud kaks alajaama asukohta. Üks on Hanila ja teine Paatsalu. Muriste on punktina endiselt kaardi peal, et indikeerida alternatiivina, mida kaalusime, aga täna ta nii öelda TOP 2-te jõudnud ei ole. Täna on mandril Hanila ja Paatsalu.

Küsimus: Kas ja millal on planeeritud Kotlandi-Lõmala trassi ehitus?

Elering: Elering tegelikult ei näe väga võimalust, et sellel kümnendil mingisugune ehitustegevus pihta hakkaks. Kogu projekt koosneb kokkuvõttes 13 alamprojektist. Me ei ole ka teinud täpselt kindlaks, missuguses järjestuses projekte ehitama asutaks. Võib olla mõnes lõigus tehakse seda varem, mõnes hiljem, kuid kindlasti mitte enne aastat 2030.

Küsimus: Kas on juba teada, kuskohast läheb Saaremaalt (Kotlandi-Lõmala) kaabel merre tagasi?

Elering: Leidmaks meres merekaabli asukohta, käib hoonestusloa protsess ja vaatame randumiskohta laiemana - kaabli asukohta viirutatud alana. Soovime selle pärastpoole lahendada kohaliku omavalitsuse poolt välja antavate projekteerimistingimuste näol. Ehk me tegelikult täpselt ei oska öelda, kus trassi see kulgeks kaabel, mis läheb pärast Läti poole. Samamoodi hakkab kaabli asukohta mõjutama keskkonnamõtjude hindamine hoonestusloa ehk siis merre ehitamise loa menetluse protseduurides. Keskkonnamõtjude hindamise programmi koostamine on lõpusirgel ja kui see saab koostatud, viime läbi uuringud ja siis ütleb meile keskkond, kus kohas mere pool tegelikult oleks võimalik randa tulla.

SKPK1: Millal see umbes võiks toimuda ajaliselt?

Elering: Meie plaan on keskkonnamõtjude hindamisel seda teha koos Läti osapoollega. Nead on meile praegu just indikeerinud, et tõenäoliselt nad enne jaanipäeva võiksid saada endale keskkonnamõtjude hindamise programmi ja siis viiksime läbi hanke. Me hästi ei taha uskuda, et sellesse keskkonnamõtjude hindamise protseduuri jõuaksime ülejäärgmise aastaga. Tõenäoliselt viiakse keskkonnamõtjude hindamine läbi 2027-2028-aastal. Peale seda oskaksin öelda päris täpselt, kuskohas need kaablid mere läheks.

Küsimus: Ühesõnaga ehitus algab aastal 2030?

Elering: Mitte enne aastat 2030. Võib olla ka hiljem.

Küsimus: Millal täpsustatakse Kotlandi-Lõmala trassikoridori täpne asukoht?

SKPK1: Suveks 2026.

MKM: Siinkohal lisan, et kui soovite jooksvalt infot, siis kindlasti palun infokirjaga liituda. Kui meil on uuringute kohta infot, saadame uudiskirja. See on hea võimalus jooksvalt olla kursis.

Küsimus: Kuidas saab infokirjaga liituda?

MKM: Kodulehe riigiplaneering.ee allosas on „telli uudiskiri“.

SKPK2: Kuna on ka teisi riigi eriplaneeringuid käimas, siis tuleb linnuke panna kasti, millise eriplaneeringu kohta infot soovite.

Küsimus: Kes rahastab seda projekti?

Elering: Rahastus tuleb kahest kohast - ülekoormustasust ja ülejäänud rahastab ka Euroopa Liit. Kuna tegu on riigipiiriülese projektiga, siis Euroopa Liit rahastab seda kuni 75% kaasrahastuse ulatuses. Eesmärk on projekti ellu viia nii, et see ei mõjutaks kuidagi elektri hindu -et ülekande võrgutasu ei muutuks.

Küsimus: Kas on olemas kaart, kus näeb, milliseid kinnistuid trass läbib?

SKPK1: Sealsamas lehel riigiplaneering.ee saab kaardirakenduses sisse lülitada katastriüksuste kihi, mis on alusinfo all.

SKPK2: Selleks, et katastriüksuste piire näha, tuleb natukene sisse suumida. Siis tulevad katastriüksuste piirid välja. Alusinfo ees peab olema linnuke.

Arvamus: Reaalselt tuleb 330 kV õhuliin ikka mõõda Sõrve poolsaart, merakaabel on liiga kallis. Leedu /Poola mereühenduse maksumus ümber Kalingradi oli 800 miljonit eurot ja jäi ära.

SKPK1: 330 kV õhuliini rajamiseks on vaja riigi eriplaneeringut. Kui Vabariigi Valitsus sinna trassikoridori ette ei näe, siis sinna seda õhuliini ka ei ole võimalik rajada.

Küsimus: Kas joone laius kaardil on sama, nagu päris elus ette nähtud koridor?

SKPK1: Ei, päriselus on kaitsevöönd 40 + 40 ehk 80 m. Praegu on ta veidi laiem, et oleks võimalik projekteerimise käigus veel liini täpset asukohta sättida. Kuna praegu meil ei ole veel täpset geoloogilist teadmist ja muid asjaolusid, mis tegelikult liini rajamist mõjutavad, peab olema võimalik natukene koridori raames seda nihutada.

Küsimus: Kas kohalikul omavalitsusel on ka mingi õigus sõna sekka öelda selle tegevuse kohta Saaremaal?

SKPK2: Kohalik omavalitsus on riigi eriplaneeringu menetlusse kaasatud. Kohalikud omavalitsused, sealhulgas Saaremaa vald, on oma sõna juba sekka öelnud – andnud selles planeerimisprotsessis sisendinfot, avaldanud arvamust.

MKM: Kohalikud omavalitsused on algusest peale kaasatud ja teeme nendega koostööd nii, nagu ka kõigi maaomanikega. Kohalikud omavalitsused annavad meile samamoodi ülevaate sellest, millega nad paluvad kindlasti arvestada. Kui vähegi võimalik, siis me ka arvestame.